

MEDICÍNSKA PROPEDEUTIKA

povinne voliteľný predmet, 2. ročník, LS, 1-0-1, 2 kredity

Výučba predmetu Medicínska propedeutika bude prebiehať nasledovne:
Prednášky aj začínajú dňa 18.02.2026 a budú sa konať každý druhý týždeň, cvičenia 1, 3 a 5,
v nasledujúcom týždni od prislúchajúcej prednášky

Výučba: 16.02.2026 - 22.05.2026
Skúškové obdobie: 25.05.2026 - 07.07.2026
Hlavné prázdniny: 01.07.2026 - 31.08.2026

Výučba predmetu sa uskutočňuje prezenčne podľa rozvrhu.

Podkladové materiály na výučbu sú dodané v písomnej forme na Moodle (<https://uniba.sk/en/elearning/>) a v rámci odporúčanej študijnej literatúry. Skúškové testy sa budú písať v systéme Moodle (prípadne papierovou/ústnou formou podľa usmernení vyučujúceho). Výsledky skúškových testov sa zapisujú do AIS-u, je povinnosťou študenta kontrolovať zapísané údaje v systéme AIS.

Technická podpora pre prácu s Moodle: doc. PharmDr. Tomáš Rajtík, PhD.

Rozvrh pre tento semester:

Prednášky: 14:50 – 16:30, miestnosť O151, od 18.02.2026 každý druhý týždeň

Praktické cvičenia: 14:50 – 16:30, miestnosť O151, **DÔLEŽITÉ** cvičenia 1., 3., 5. budú v nasledujúcom týždni po prednáške v miestnosti OSM1 (Cvičenie 1 - 25.2.2026; Cvičenie 3 – 25.03.2026; Cvičenie 5 – 22.4.2026)

Vyučujúci: PharmDr. Boris Dudík, PhD., doc. PharmDr. Anna Paul Hrabovská, PhD.; PharmDr. Peter Jeník; prof. PharmDr. Ján Klimas, PhD., PharmDr. Ľubica Lehocká, PhD., MPH; PharmDr. Peter Matejka, PhD.; doc. PharmDr. Tomáš Rajtík, PhD.; PharmDr. Miroslava Snopková, PhD.

Doktorandi: MUDr. Annamária Vančová

Laboranti: V. Haššová

1. PREDNÁŠKA 18.02.2026

doc. PharmDr. Tomáš Rajtík, PhD.

Vyšetrenie pacienta. Anamnéza (osobná, pracovná, lieková, alergická) a **základné fyzikálne vyšetrenia** - zahŕňa posúdenie celkového a lokálneho súčasného stavu pacienta. **Základné informácie 4P vyšetrení: pohľadom** (inšpekciou), pri ktorom sa hodnotí farba kože, výraz tváre, hybnosť, postoj, reč, orientácia a bdelosť, stav výživy, dýchacie ťažkosti, zrak a sluch (okuliare, načúvací prístroj), svalovo-kostné deformity, očný kontakt a celkové správanie. **Pohmatom** sa hodnotí teplota, textúra, opuch a pulzácia. **Posluchom** sa pomocou stetoskopu hodnotia zvuky vznikajúce činnosťou srdca, pľúc a čriev, zatiaľ čo **perkusiou** poklepom na povrch tela posudzujeme charakter zvuku nad jednotlivými tkanivami a orgánmi.

1. CVIČENIE 25.02.2026

doc. PharmDr. Tomáš Rajtík, PhD.

Vyšetrovacie techniky - antropometrické vyšetrenia (výška, hmotnosť), meranie vitálnych funkcií a hodnotenie pulzu, frekvencie dýchania, krvného tlaku a telesnej teploty. **Dekurz** - písomný prehľad o anamnestických údajoch, nálezoch fyzikálneho vyšetrenia, sledovaní zmien zdravotného stavu a

terapii pacienta. **Odhad život ohrožujúcich stavov** - bezvedomie (hodnotené Glasgow Coma Scale), šok, zástava obehu, anafylaxia, ťažký astmatický stav a ťažký epileptický stav.

2. PREDNÁŠKA **04.03.2026** **PharmDr. Peter Jeník**

Laboratórne vyšetrovacie metódy. Základné biochemické, hematologické, hemokoagulačné, mikrobiologické, imunologické, genetické, mikroskopické vyšetrenia a vyšetrenie moču (metóda, výsledky, jednotky, referenčné rozmedzie). **Vyšetrenie tkanív:** histologické a elektrónovo-mikroskopické. **Moderné klinické laboratórium:** automatizácia, virtuálna prehliadka procesov. **Laboratórna medicína založená na dôkazoch:** nové testy, transfuziológia a krvná banka. **Prístrojové metódy:** EKG, EMG, EEG, RTG, sonografia, CT, MRI, kontrastné látky, rádioizotopy.

2. CVIČENIE **11.03.2026** **PharmDr. Peter Jeník**

Komplexná analýza krvných a biochemických vyšetrení (napr. KO, elektrolyty, hladiny glukózy, lipidov, atď). Darcovstvo orgánov, krvi, transplantácia.

3. PREDNÁŠKA **18.03.2026** **PharmDr. Peter Matejka, PhD.**

Poskytovanie fyzikálnych a biochemických vyšetrení so zameraním na skrining a prevenciu ochorení. Prečo uskutočňovať vyšetrenia, legislatívny rámec poskytovania vyšetrení, podmienky, kompetencie, postupy, interpretácia a poradenstvo spojené s vyšetrením.

3. CVIČENIE **25.03.2026** **PharmDr. Peter Matejka, PhD.**

Screeningové testy – preventívne – zníženie rizika pravdepodobnosti ochorenia alebo odhalenie včasných štádií. **Vyšetrenie na mieste (PoCT) „point of care-testing“.** Nácvik odberu kapilárnej krvi a vyšetrenie hladiny vybraných parametrov.

4. PREDNÁŠKA **01.04.2026** **doc. PharmDr. Tomáš Rajtík, PhD.**

Molekulárne markery vybraných ochorení – genetické testy, prenatálne testy (trizómia 13, 18, 21, srdcové chyby), diagnostické – srdcové zlyhávanie (NT-proBNP, ANP), infarkt myokardu (TnT, TnI), Alzheimerova ch. (tau proteín), Parkinsonova ch. (z CSF), cystická fibróza (absencia/ mutácia CTFR génu, a pokles množstva chloridov v pote).

4. CVIČENIE **01.04.2026** **doc. Anna Paul Hrabovská, PhD./ prof. PharmDr. Ján Klimas, PhD.**

Testovanie kognitívnych funkcií. Kognitívne funkcie ako prejav ochorení (demencia, mierne kognitívne zhoršenie), testy orientácie, pamäti, pozornosti, reči, exekutívnych funkcií, skriningové testy (Mini-Mental State Examination - MMSE, Montreal Cognitive Assessment - MoCA), komplexné neuropsychologické vyšetrenie, krvné testy (funkcia štítnej žľazy, vitamíny), zobrazovacie metódy (CT/MRI). Praktické úlohy: Vykonanie testu MoCa, vyhodnotenie testu MoCa.

5. PREDNÁŠKA **15.04.2026** **PharmDr. Boris Dudík, PhD.**

Cesty podania liečiv (lokálne, celkovo); **enterálne** podávanie - ústna dutina, žalúdok, črevá a konečník; **parenterálne** - mimo oblasti tráviacej sústavy, napr. do kože, pod kožu, na sliznicu, do svalu, do žily, do tepny, do srdca, do kostnej drene, do kĺbu, epidurálne, subdurálne, do blízosti

periférnych nervov, inhalačne dýchacími cestami, urogenitálne aplikácie, atď. **Očkovanie** – očkovací kalendár, povinné očkovanie, očkovanie detí, starších pacientov, doporučené očkovanie spojené s cestovaním do zahraničia a pod.

5. CVIČENIE

22.04.2026

PharmDr. Boris Dudík, PhD.

Základné výkony pri očkovaní – dezinfekcia, aplikačné techniky - injekčná technika (podkožné, intradermálne podanie). Nácvik injekčnej aplikácie pomocou modelov. Na cvičenie je odporúčané si priniesť vlastné citrusové ovocie ako pomaranč, citrón alebo grep.

6. PREDNÁŠKA

29.04.2026

PharmDr. Ľubica Lehocká, PhD.

Základy zdravotníckej psychológie - vnímanie pacienta, jeho ťažkostí, postoja k ochoreniu, úcta a vedenie rozhovoru s pacientom, identifikácia komunikačnej bariéry pacient-zdravotník, špeciálne situácie (napr. antagonistický pacient, chronicky chorý, starší, citlivá situácia (nepočujúci, intímne problémy, negramotný, atď.) a zásady vhodnej komunikácie.

6. CVIČENIE

29.04.2026

PharmDr. Miroslava Snopková, PhD.

Zdravotnícka osвета a kampane. Osvetové kampane farmaceutov: chronické ochorenia SM, onkologické - rakovina prsníka, psychiatrické – depresia, autizmus, zdravá výživa - metabolické poruchy, darcovstvo. Význam a úloha prevencie ochorení v spoločnosti. Ako sa pripravuje návrh kampane.

7. PREDNÁŠKA

13.05.2026

prof. PharmDr. Ján Klimas, PhD., MPH

Moodle prednáška na tému: Epidemiológia. Základy intervenčnej epidemiológie, epidemiologické metódy, vyšetovanie epidémie, epidemiologický dohľad infekčných ochorení v SR. Pandémia. Epidemiologické metódy v praxi, ukazovatele výskytu, výsledku choroby a zdravotného stavu populácie - zdravotnícka štatistika, výpočet incidencie, výpočet prevalencie, zistenie variability a validity, chorobnosť (morbidity), úmrtnosť (mortalita), smrtnosť (letalita), sezonalita, hlásenie prenosných chorôb.

8. ZÁPOČTOVÝ TÝŽDEŇ

20.05.2026

doc. PharmDr. Tomáš Rajtík, PhD.

Opravné zápočty, docvičovanie, zhodnotenie výučby, vyhodnotenie protokolov.

Odporúčaná literatúra:

Prezentácie z prednášok a seminárov (v Moodli)

Dobiáš, V.: Klinická propedeutika v urgentnej medicíne. Praha: Grada, 2013.

Hloch, O. – Online: Propedeutika - <http://new.propedeutika.cz/>

Burkhardtová D. Laboratórne hodnoty ako pochopiť výsledky vyšetrení a zlepšovať ich hodnoty. Bratislava: Noxi, 2007.

Kovács, L. Očkovanie. Bratislava: Solen, 2012

Rusnák M. a kol. Propedeutika epidemiológie Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2018.

Snopková M. Lekárska prax. Bratislava: FaF UK, 2017.

Kopecká, K., Korcová, M. a kol. Zdravotnícka etika. Martin: Osveta, 2008.

Morovicsová E. Komunikácia v medicíne. UK v Bratislave. 2014 ISBN 978-80-223-3620-8

Matejka P a kol.: Štandardný postup pre výkon prevencie kardiovaskulárnych ochorení v podmienkach verejných lekární. Vestník Ministerstva zdravotníctva Slovenskej Republiky, Osobitné vydanie, 15.1.2023, ročník 71, strana 394.

Jeník P., a kol. Štandardný postup pre výkon prevencie pečenej choroby v podmienkach verejných lekární. Vestník Ministerstva zdravotníctva Slovenskej Republiky, Osobitné vydanie, 15.1.2024, ročník 72, strana 326.

Mináriková D., a kol.: Štandardný postup pre výkon skríningu a prevencie (pre)obezity v podmienkach verejných lekární. Vestník Ministerstva zdravotníctva Slovenskej Republiky, Osobitné vydanie, 15.1.2024, ročník 72, strana 292.

Matejka P a kol.: Štandardný postup pre výkon skríningu porúch glukózového metabolizmu a diabetes mellitus 2. typu v podmienkach verejných lekární. Vestník Ministerstva zdravotníctva Slovenskej Republiky, Osobitné vydanie, 15.1.2024, ročník 72, strana 367.

Pôčik L. a kol.: Štandardný postup manažment pacientov s podozrením na akútne infekcie horných dýchacích ciest v podmienkach verejných lekární. Vestník Ministerstva zdravotníctva Slovenskej Republiky, Osobitné vydanie, 15.1.2024, ročník 72, strana 1531.

Balla J. Laboratórna diagnostika: Čomu je potrebné venovať pozornosť pri zavádzaní laboratórnej diagnostiky na mieste poskytovania zdravotnej starostlivosti. Slovenská spoločnosť klinickej biochémie pre SLS. ISSN 1335-2644

Titze KJ. Clinical skills for Pharmacist. Elsevier. 2020 ISBN 9780323077385

V Bratislave, dňa 10.02.2026

doc. PharmDr. Tomáš Rajtík, PhD.
garant predmetu

doc. PharmDr. Peter Křenek, PhD.
vedúci katedry